

การดำเนินงาน โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
พฤษภาคม 2544

การดำเนินงาน โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

หลักการและเหตุผล

หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของชาติ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ ตามหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ซึ่งสาระสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของคนไทยทั้งชาติ จากเดิมที่เน้น การถ่ายทอด การท่องจำ และการทำตามคำสั่งของครู หรือผู้อื่นโดยเน้นวิชาและเนื้อหาเป็นสำคัญมาเป็นเน้นการมีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การปฏิรูปการเรียนรู้ควรเริ่มจากโรงเรียนทุกแห่งดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยในการดำเนินการดังกล่าวต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ตลอดจนเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบครวั และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่กำลังดำเนินการหรือมีความต้องการที่จะปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ผสมผสานกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนที่มีความต้องการจะปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนได้พัฒนาตนเองโดยสนับสนุนงบประมาณ เอกสารวิชาการ และจัดหาผู้ให้คำปรึกษาแบบกัลยาณมิตรจาก คณะครุศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. เพื่อเปิดโอกาสให้สถาบันครุศึกษาได้มีบทบาทวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ
4. เพื่อให้โรงเรียนสามารถขยายเครือข่ายการปฏิรูปการเรียนรู้และการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้กับโรงเรียนอื่น ๆ

เป้าหมาย

ปี 2543 - 2544 มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจากทุกสังกัด ทุกจังหวัด จำนวน 253 โรงเรียน ที่บุคลากรของโรงเรียนดำเนินการพัฒนาตนเองด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และประกันคุณภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งเน้นความสำคัญทั้งกระบวนการเรียนรู้และเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างของผู้เรียน โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ทุกสถานที่ ทุกเวลารวมทั้งใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข โดยเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน โดยผู้บริหารและบุคลากรมีความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการทำงานอย่างต่อเนื่อง

เป็นหมู่คณะ และร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

นิยามศัพท์

โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทั้งโรงเรียน

โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นโรงเรียนที่มีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ตลอดจนเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครอบครัวยุ และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง

การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจของโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้

ผู้รับบริการว่าการดำเนินงานของโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

โรงเรียนผู้นำปฏิรูปการเรียนรู้ หมายถึง โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเป็นโรงเรียนผู้นำปฏิรูปการเรียนรู้ มีความสามารถขยายเครือข่ายการพัฒนาตนเองทั้งโรงเรียนให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ได้ และเป็นโรงเรียนต้นแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน และมีการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ลักษณะการดำเนินงาน

เป็นการวิจัยและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ หน่วยงานต้นสังกัด และสถาบันสนับสนุนอื่น ๆ ในพื้นที่ ตามสภาพความพร้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียน

การดำเนินงาน

❖ ภารกิจของหน่วยงานสนับสนุน

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สนับสนุนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

1.1 เอกสารวิชาการเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้และการประกันคุณภาพภายใน

1.2 งบประมาณบางส่วนในการดำเนินงานปฏิรูปการ
เรียนรู้และการประกันคุณภาพภายใน

1.3 สื่อเพื่อการพัฒนาตนเองของโรงเรียน

1.4 จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่
ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

1.5 ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง
ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ

1.6 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่
เข้าร่วมโครงการ และจัดทำรายงานการดำเนินงาน ข้อค้นพบ
เพื่อการเผยแพร่และขยายเครือข่าย

1.7 ยกย่อง/ประกาศเกียรติคุณการเป็นโรงเรียน
ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.8 ส่งเสริมการขยายเครือข่ายโรงเรียนปฏิรูปการ
เรียนรู้และประกันคุณภาพภายใน

2. หน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน สนับสนุนโรงเรียน
ที่เข้าร่วมโครงการ ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนทั้งทาง
ด้านวิชาการและทรัพยากร

2.2 เอกสารวิชาการและสื่อเกี่ยวกับองค์ความรู้เรื่อง
การปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษา

2.3 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน
ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อการส่งเสริมและ
ขยายเครือข่าย

3. หน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการในพื้นที่ (นักวิจัย หรือผู้ให้คำปรึกษา) เช่น ภาควิชา/สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ภาควิชาบริหารการศึกษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาครู ของ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ และหน่วยศึกษานิเทศก์ ฯลฯ ที่ สกศ. คัดเลือกและได้รับความร่วมมือเพื่อร่วมสนับสนุนโรงเรียนที่ เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.1 เอกสารแนวคิดทางวิชาการเกี่ยวกับองค์ความรู้ เรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้และการปฏิรูปการศึกษา

3.2 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนานุเคราะห์ของ โรงเรียนและเพื่อพัฒนาตนเอง รวมทั้งกระตุ้น ส่งเสริม และ ให้กำลังใจ

3.3 สนับสนุนการพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานตามมาตรา 27 (วรรค 2) ซึ่งกำหนดให้จัดทำสาระ หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และในมาตรา 28 (วรรค 2) ที่มุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม

3.4 ร่วมจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญโครงการฯ และ สรุปผลการดำเนินงาน

3.5 ติดตามนิเทศและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน
ของโรงเรียน

3.6 ประเมินผลและเขียนรายงานการดำเนินงานและ
ข้อค้นพบเพื่อการเผยแพร่ของโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ

*** ภารกิจของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาเป็น
โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ระยะที่ 1 โรงเรียนพัฒนาตนเองเพื่อปฏิรูปกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**

1.1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจให้ตรงกันถึง
ความต้องการของโรงเรียนในการอาสาสมัครเป็นโรงเรียนปฏิรูป
การเรียนรู้ ความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการเรียนรู้ และภารกิจที่
โรงเรียนจะต้องดำเนินการต่อไป ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ
ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน เจ้าหน้าที่ กรรมการโรงเรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง
และบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

1.2 ผู้เรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการโรงเรียน
รวมทั้งผู้ปกครอง ร่วมกันสำรวจตนเองเพื่อศึกษาสถานภาพ
ปัจจุบันของโรงเรียน (Pre-test) ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าควรพัฒนา
ตนเองในเรื่องใดบ้าง โดยโรงเรียนอาจพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ใน
การสำรวจเอง หรือใช้ของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น เครื่องมือประเมิน
ผลการจัดการเรียนรู้ การประเมินตนเองของครูและโรงเรียน ที่สร้าง
โดยคณะทำงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และ
สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น

1.3 แกนนำของโรงเรียน 1-2 คน เข้ารับการฝึกอบรม
เพื่อให้มีความตระหนัก และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาตนเองของโรงเรียน
ต่อไป

1.4 ผู้บริหาร ครู นักเรียน กรรมการโรงเรียน ร่วมกับ
ครอบครัว ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดำเนินการ
พัฒนาตนเองในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ และการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน
โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจสถานภาพปัจจุบัน (Pre-test) เป็น
ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขอบเขตและหัวข้อเรื่องสำหรับพัฒนา
ความรู้ความเข้าใจของตนเองตามลำดับความสำคัญ

1.5 การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเอง อาจมี
การศึกษาองค์ความรู้ และจัดประชุมฝึกอบรมตนเองภายใน
โรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจ เพื่อ
ให้เกิดแนวคิดและแนวทางที่จะปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้และ
การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน โดยมีสถาบันครุศึกษา
ในพื้นที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับโรงเรียน
การพัฒนาตนเองอาจใช้วิธีการที่หลากหลายตามความเหมาะสม
ของแต่ละโรงเรียน เช่น

♦ การศึกษาองค์ความรู้ อาจทำความเข้าใจจากเอกสารหรือสื่อ เช่น

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดย เฉพาะหมวด 1 มาตรา 6, 7 และหมวด 4 มาตรา 22, 23, 24, 26, 27 (วรรค 2) และมาตรา 30

- หนังสือ "ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด" ของ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ ในคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ

- หนังสือมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก : ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

- หนังสือ "แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา" ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

- สื่อต่าง ๆ ที่จำเป็น ทั้งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ต้นสังกัด และหน่วยงานอื่น ๆ

♦ ครู/ผู้บริหารโรงเรียนจับคู่กันหรือรวมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ (ประมาณ 3-5 คน) ตามความสมัครใจ ถ้าเป็นครูจะจับคู่ตามระดับชั้น ตามวิชาที่สอน หรือตามภารกิจหลักที่รับผิดชอบก็ได้ แล้วช่วยกันคิดวางแผน ทำตามแผน ตรวจสอบและประเมินซึ่งกันและกัน

♦ ให้มีครู/ผู้บริหารโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของครู/ผู้บริหารในการพัฒนาตนเอง ซึ่งมาจากโรงเรียนเดียวกัน หรือโรงเรียนอื่นภายใน/ภายนอกกลุ่มก็ได้

♦ ให้มีที่ปรึกษาภายนอก ซึ่งเป็นนักวิชาการจากสถาบัน
ครุศึกษา และ/หรือองค์กรวิชาชีพภาครัฐและภาคเอกชน เช่น
ศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นผู้ที่รู้จักท้องถิ่นที่ตั้งของโรงเรียน

♦ ครูและผู้บริหารโรงเรียนเข้าร่วมเรียนรู้ในการประชุม
สัมมนาวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน
โดยครู/ผู้บริหารโรงเรียนจะเข้าร่วมคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้
แต่เมื่อกลับมาแล้วให้ทำงานร่วมกับเพื่อนครู/ผู้บริหาร เน้นกิจกรรม
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

♦ การพัฒนาตนเองที่มีประสิทธิภาพ ไม่จำเป็นต้องเป็น
แบบพบหน้าก็ได้ อาจใช้สื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ ทัศน์
คอมพิวเตอร์ ฯลฯ แต่ต้องรู้จักวางแผน เสาะหาสื่อที่มีคุณภาพ และ
บริหารจัดการเวลาได้ดี

1.6 บุคลากรแต่ละคนดำเนินการพัฒนาตนเอง โดย
ใช้ข้อมูลจากการสำรวจสถานภาพปัจจุบัน (Pre-test) และความรู้
ความเข้าใจที่ได้จากการศึกษา/ฝึกอบรมตนเองข้างต้นมาวางแผน
ปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุง (PDCA) เพื่อปรับ
เปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ และมีการบันทึกร่องรอยการ
ดำเนินงานของตนเองไว้ด้วย

1.7 ศึกษาความก้าวหน้า (Post-test1) โดยเปรียบเทียบกับ
ผลการสำรวจสถานภาพปัจจุบัน (Pre-test) (ข้อ 1.2)

1.8 วิเคราะห์ข้อมูล Pre-test และ Post-test1 รวมทั้ง
ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ แล้วสรุปบทเรียนที่เกี่ยวกับกระบวนการและ

ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และจัดทำรายงานเสนอต่อสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและหน่วยงานต้นสังกัด

ระยะที่ 2 โรงเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้และระบบ การประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาผู้เรียน

โรงเรียนที่บุคลากรส่วนใหญ่มีความเข้าใจและดำเนินการ
พัฒนากระบวนการเรียนรู้และการประกันคุณภาพตนเองดีแล้ว
จะได้รับการคัดเลือกเพื่อส่งเสริมให้เข้าร่วมดำเนินการในระยะที่ 2
ส่วนโรงเรียนที่ไม่ได้รับการคัดเลือกจะสนับสนุนให้พัฒนาตนเอง
ให้ดียิ่งขึ้นก่อนที่จะส่งเสริมให้ดำเนินการในระยะที่ 2 ต่อไป

โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกดำเนินการพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้และระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเพื่อ
พัฒนาผู้เรียน โดย

2.1 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ หรือความตระหนักในเรื่อง
นี้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมและความจำเป็น โดยอาจใช้
วิทยากรของโรงเรียนเองหรือจัดหาวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้

2.2 ร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่แสดงถึงคุณลักษณะหรือ
คุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทั้งโรงเรียน จัดอันดับความ
สำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนด
ระยะเวลาดำเนินการ กำหนดผู้รับผิดชอบหรือผู้ดำเนินการ และ
จัดทำแผนการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยครูต้องวิเคราะห์
หลักสูตร คิดกิจกรรม หาวิธีจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ (ต่อเนื่องจากระยะที่ 1) รวมทั้งร่วมกันวางแผน

กำหนดกรอบการประเมินผู้เรียนตามสภาพที่เป็นจริงด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2.3 ครูและบุคลากรทุกคนดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีการวางแผนและจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการประเมินผู้เรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อย่างต่อเนื่อง โดยอาจประเมินทุกคาบ ทุกสัปดาห์ ทุกบทเรียน หรือช่วงเวลาอื่นตามความเหมาะสม และมีการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนำผลการประเมินมาพิจารณา และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ใหม่ตลอดเวลา

2.4 ในระหว่างที่ดำเนินการตามแผน บุคลากรทุกคนจะต้องตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะ ๆ ทั้งประเมินผลผู้เรียนและประเมินการทำงานของตนเอง เมื่อสิ้นภาคเรียนก็นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อประเมินสรุปรวมในระดับชั้น/หมวดวิชา และภาพรวมในระดับโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในระยะต่อไป

2.5 ในระหว่างการดำเนินงาน ผู้บริหารและบุคลากรนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเอง และเมื่อสิ้นภาคเรียนต้องวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงของโรงเรียน หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาและการวางแผนของโรงเรียนต่อไป

2.6 จัดทำรายงานการประเมินตนเองในภาพรวมเมื่อสิ้นภาคเรียน

2.7 ศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในในช่วงที่ผ่านมา (Post-test2) เพื่อเปรียบเทียบกับสถานภาพในช่วงก่อนเริ่มดำเนินการระยะที่ 2 (Post-test1)

2.8 สรุปและสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาตนเองเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ระดับโรงเรียน และจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการ เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และหน่วยงานต้นสังกัด

ทั้งนี้ ในระหว่างการทำงาน ของโรงเรียน ผู้ให้คำปรึกษาในพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัด จะดำเนินการร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อติดตาม กระตุ้น ให้การสนับสนุน จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และสรุปบทเรียนทั้งระดับภูมิภาคและประเทศ

ระยะที่ 3 โรงเรียนดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายในและเตรียมความพร้อมเพื่อการขยายเครือข่ายโรงเรียนปฏิรูปฯ

โรงเรียนในโครงการจะดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน โดยโรงเรียนที่มีความพร้อมจะเตรียมการเพื่อการขยายเครือข่าย

การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

1. ระดับโรงเรียน ทำหน้าที่

1) ประเมินผลตนเองทั้งในระดับบุคคลและภาพรวมของโรงเรียน

2) ประเมินผู้ให้คำปรึกษา หรือนักวิจัย

3) ประเมินผู้เรียน

2. ระดับพื้นที่ นักวิจัยหรือผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่

1) ติดตาม นิเทศ ให้คำปรึกษา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของโรงเรียน และประเมินผลการดำเนินงานโครงการเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น แต่ไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ในระยะที่ 1 และไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง ในระยะที่ 2

2) ร่วมจัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1 และระยะที่ 2 และจัดทำรายงานการติดตามและการประเมินผลโครงการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

3. **สกศ.** ติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวม โดยดำเนินการสรุปสังเคราะห์จากข้อมูลการติดตามและประเมินผลในระดับพื้นที่ และสุ่มโรงเรียนเพื่อเก็บรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการรายงานผลโครงการเมื่อสิ้นสุดระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด

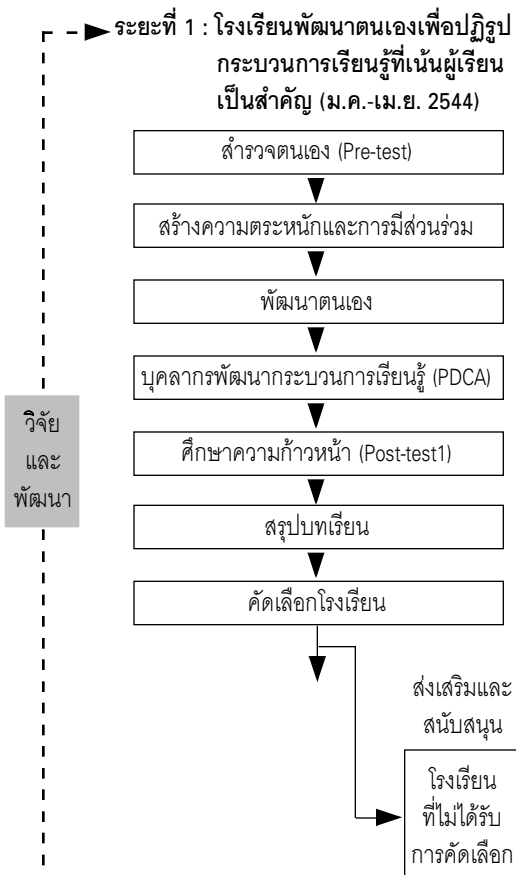
หมายเหตุ : การดำเนินงานในระยะที่ 2 ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการแบบให้เปล่าจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) ใน 2 ลักษณะ คือ 1) ให้เป็นเงินก้อนแก่โรงเรียนสำหรับดำเนินการพัฒนาตนเองเพื่อการประกันคุณภาพภายใน และ 2) ดำเนินการจ้างผู้เชี่ยวชาญไทยประจำโครงการด้านการประเมินผล ด้านการพัฒนาครูและการจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และด้านการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ รวม 4 คน และผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ 3 คน

แผนผังการดำเนินงานโรงเรียนปฏิรูปฯ

ภารกิจนักวิจัย

ระยะที่ 1

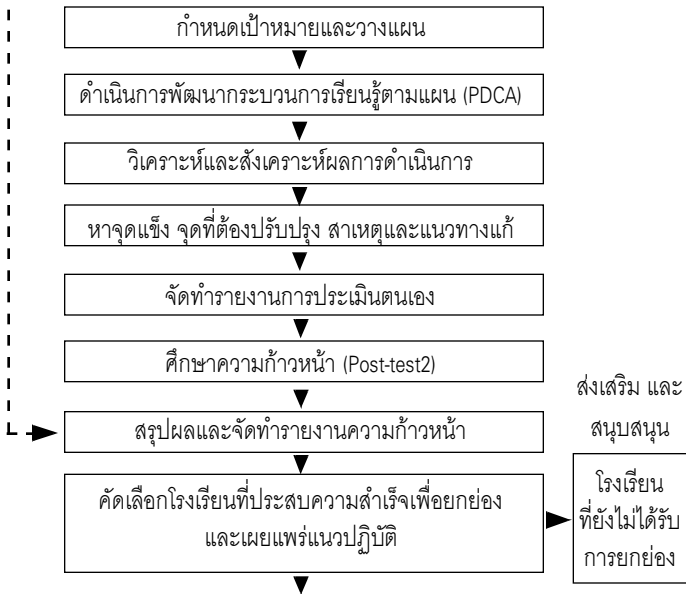
- ◆ เก็บข้อมูลสภาพปัจจุบัน
- ◆ ให้คำปรึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาตนเองเพื่อการปฏิรูปการเรียนการสอนทั้งโรงเรียน
  - ร่วมสร้างความรู้ความเข้าใจ
  - ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ
  - เสนอ/แนะนำแหล่งความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
  - ฯลฯ
- ◆ เก็บรวบรวมข้อมูลในฐานะนักวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานระยะที่ 1
- ◆ เยี่ยมเยือนโรงเรียนอย่างน้อย 2 ครั้งในระยะที่ 1
- ◆ สังเคราะห์รูปแบบและวิธีการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนในระยะที่ 1

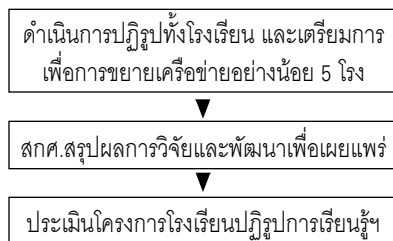
ระยะที่ 2

- ♦ ร่วมวางแผนกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อการรองรับการประกันคุณภาพภายในตามความพร้อมของโรงเรียน
- ♦ ให้คำปรึกษากับโรงเรียนเพื่อดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ♦ เก็บรวบรวมข้อมูลในฐานะนักวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานระยะที่ 2
- ♦ เยี่ยมเยือนโรงเรียนอย่างน้อย 3 ครั้งในระยะเวลาที่ 2
- ♦ สังเคราะห์รูปแบบและวิธีการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน
- ♦ เขียนรายงานการวิจัยและพัฒนาเป็นรายโรงเรียนและในภาพรวม

ระยะที่ 2 : โรงเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้และระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาผู้เรียน (เม.ย.-ต.ค.2544)

ระยะที่ 3 : โรงเรียนดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายใน และเตรียมความพร้อมเพื่อการขยายเครือข่ายโรงเรียนปฏิรูปฯ (พ.ย. 2544-เม.ย 2545)

ผลการดำเนินงาน
โครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
(พ.ย. 2543-ต.ค. 2544)

ความเป็นมา

โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นโครงการวิจัยและพัฒนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งมี ศ.นพ.ประเวศ วะสี เป็นประธาน ด้วยความร่วมมือจากกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร และกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในการประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อให้โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความต้องการจะปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนตามแนว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ส่งใบสมัครมายังสถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของ สกศ. ภายในวันที่ 15 กันยายน 2543 ปรากฏ ว่ามีโรงเรียนสมัครภายในระยะเวลาที่กำหนด จำนวน 3,800 โรงเรียน การคัดเลือกโรงเรียนพิจารณาความพร้อม การกระจายทุกสังกัด ทุกจังหวัด และขนาดของโรงเรียน จำนวน 230 โรงเรียน เดียวกันสถาบันส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สกศ. ได้ ประกาศรับสมัครโรงเรียนเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีผู้สนใจสมัครมา 109 โรงเรียน และได้พิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมไว้ 28 โรงเรียน ต่อมา สกศ.

มีนโยบายให้รวม 2 โครงการ เข้าด้วยกัน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกัน จึงได้แจ้งให้โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกยืนยันความประสงค์ที่จะดำเนินการทั้งการปฏิรูปการเรียนรู้ในระยะแรก และการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในระยะที่ 2 ดังนั้นจึงทำให้มีโรงเรียนในโครงการที่สมัครใจจะเริ่มดำเนินการทดลองปฏิรูปฯ ทั้งโรงเรียนรวม 258 โรงเรียน เพื่อรับการส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน โดยเน้นการพัฒนาตนเองของผู้บริหารและครูทั้งโรงเรียน เรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) การวิจัยปฏิบัติการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 โรงเรียนพัฒนาตนเองเพื่อปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ม.ค. - เม.ย. 2544)

ระยะที่ 2 โรงเรียนพัฒนากระบวนการเรียนรู้และระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาผู้เรียน (เม.ย. - ต.ค. 2544)

ระยะที่ 3 โรงเรียนดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายในและเตรียมความพร้อมเพื่อการขยายเครือข่ายโรงเรียนปฏิรูปฯ อย่างน้อย 5-10 โรงเรียน (พ.ย.2544 - เม.ย. 2545)

ผลการดำเนินงาน

1) จำนวนโรงเรียนในโครงการ

สกศ. ได้รับแจ้งยืนยันจากโรงเรียนที่คัดเลือกไว้เพื่อดำเนินการตามแนวทางของโครงการซึ่งพิจารณาความพร้อมและการกระจายในทุกสังกัดและทุกจังหวัดรวม 258 โรงเรียน ต่อมา เมื่อมีการจัดประชุมครั้งที่ 1 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันมี 3 โรงเรียนที่ไม่มาเข้าร่วมประชุมจึงเหลือจำนวนโรงเรียนที่ดำเนินการในระยาะที่ 1 จำนวน 253 โรงเรียน และเมื่อได้จัดประชุมเพื่อสรุปบทเรียนระยะที่ 1 และเตรียมการวางแผนการดำเนินงานในระยาะที่ 2 พบว่ามีอีก 3 โรงเรียนที่ไม่มาเข้าร่วมประชุม เนื่องจากขาดแคลนบุคลากร (มีครูเกษียณและผู้บริหารถูกย้ายไปโรงเรียนอื่น) ดังนั้นปัจจุบันมีโรงเรียนในโครงการที่ดำเนินงานในระยาะที่ 2 และ 3 จำนวน 250 โรงเรียน รายละเอียดโรงเรียนในโครงการจำแนกตามภูมิภาคและสังกัดดังนี้

โรงเรียนจำแนกตามภูมิภาคและสังกัด

ภาค สังกัด	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้	กรุงเทพฯ	รวม
สปช.	37	32	50	21	2	142
กรมสามัญฯ	13	26	17	13	4	73
เทศบาล	2	6	3	2	-	13
กทม.	-	-	-	-	5	5
ตชด.	-	1	-	1	-	2
เอกชน	2	2	5	3	2	14
กรมศาสนา	-	1	-	-	-	1
รวม	54	68	75	40	13	250

2) กิจกรรมการดำเนินงาน

2.1 จัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

เกี่ยวกับกรอบแนวคิดการดำเนินงานโครงการ 4 ภาค ภาคกลาง วันที่ 31 มกราคม - 2 กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงแรมรอยัลซิติ้ กรุงเทพฯ ภาคใต้ วันที่ 15-17 กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงแรมเอ็มพีริสอร์ท จังหวัดตรัง ภาคเหนือ วันที่ 22 - 24 กุมภาพันธ์ 2544 ณ โรงแรมลำปางเวียงทอง จังหวัดลำปาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 1-3 มีนาคม 2544 ณ โรงแรมเจริญธานีปรินเซส จังหวัดขอนแก่น โดยมีสาระเชิงวิชาการ และตัวอย่างประสบการณ์ที่ปรากฏผลสำเร็จชัดเจนเกี่ยวกับ 1) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นองค์รวมที่ยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด 2) การวิจัยในชั้นเรียน 3) การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก ต่อจากนั้นโรงเรียนวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์-เมษายน 2544 แล้วรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 รวมทั้งปัญหาและแนวทางแก้ไข เพื่อการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในระยะที่ 2 ช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม 2544 โดย สกศ. สนับสนุนงบประมาณ โรงเรียนละ 5,000 บาท และจัดให้โรงเรียนในโครงการมีที่ปรึกษาทางด้านวิชาการจากคณะครุศึกษาซึ่งทำหน้าที่เป็นนักวิจัยในระดับพื้นที่ของโครงการเพื่อติดตามช่วยเหลือทางด้านวิชาการและประเมินผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่โดยเฉลี่ย นักวิจัย 1 ทีม จะรับผิดชอบโรงเรียน 3-6 โรงเรียนและ

นักวิจัยจะได้รับเอกสารทางวิชาการจาก สกศ. เพื่อส่งเสริมการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง

ลักษณะการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนปฏิรูปฯ เป็นการพัฒนางานของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยใช้การวิจัยและพัฒนา กล่าวคือโรงเรียนปฏิรูปฯ ทั้ง 253 โรงเรียน จะได้รับการสนับสนุนทางวิชาการและงบประมาณให้โรงเรียนสามารถพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน ทั้งนี้โรงเรียนจะมีที่ปรึกษาเชิงวิชาการจากสถาบันครุศึกษา ซึ่งกระจายอยู่ในทุกภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 44 ทีม มีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นนักวิจัยของโครงการในระดับพื้นที่ เพื่อรายงานสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการทั้งสองระยะ

2.2 จัดประชุมนักวิจัยทั้ง 44 ทีม เพื่อเตรียมความพร้อม และกำหนดบทบาทภารกิจของนักวิจัยในพื้นที่ซึ่งจะปฏิบัติงานทั้งในฐานะนักวิจัยและที่ปรึกษาแบบ กัลยาณมิตรให้กับโรงเรียน และเป็นเวทีพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญโครงการฯ กับนักวิจัย ระหว่างวันที่ 19 - 20 มีนาคม 2544 ณ โรงแรมหลุยส์แทเวิร์น กรุงเทพฯ

2.3 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 1 ซึ่งเน้นการพัฒนาตนเองของโรงเรียน เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนและนักวิจัยในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ โรงแรมอัมรินทร์ลากูน จังหวัดพิษณุโลก ระหว่างวันที่ 26 - 27

มิถุนายน 2544 และสำหรับภาคกลางกับภาคใต้ ณ ศูนย์ฝึก
อบรมงานอภิบาล “บ้านผู้หว่าน” จังหวัดนครปฐม ระหว่างวันที่
2-3 กรกฎาคม 2544 การประชุมได้เน้นการจัดเวทีแลกเปลี่ยน
เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และ
นักวิจัย รวมทั้งวางแผนการดำเนินงานระยะที่ 2 ร่วมกัน ผลของ
การสรุปทบทเรียนพบว่าหลายโรงเรียนในทุกภาคมีการพัฒนา
อย่างจริงจัง มีผลงานมานำเสนอเป็นรูปธรรม และพบว่าใน
ระดับโรงเรียนปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การปฏิรูปการเรียนรู้อุ
ประสพผลสำเร็จคือ ผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิด
วัฒนธรรมการทำงานเป็นหมู่คณะของครูทุกคน และการให้
กำลังใจซึ่งกันและกันภายในโรงเรียนรวมทั้งความมุ่งมั่นใฝ่รู้และ
ลงมือทดลองทำ รวมทั้งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคลากร
และนักเรียนทุกคนในโรงเรียน และสกศ. ได้สนับสนุนงบประมาณ
เพื่อการดำเนินงานในระยะที่ 2 ซึ่งเป็นเงินช่วยเหลือจากธนาคาร
พัฒนาเอเชีย (ADB) จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่
โรงละ 11,510 บาท ขนาดกลาง โรงละ 17,128 บาท และขนาด
เล็ก โรงละ 18,800 บาท

2.4 จัดประชุมสรุปผลการดำเนินงานระยะที่ 2
ซึ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้อุเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษาใน 4 ภูมิภาค ภาคกลาง วันที่ 4 - 5 ตุลาคม 2544 ณ โรงแรม
ปรีณซ์พาเลซ มหานคร กรุงเทพฯ ภาคใต้ วันที่ 11-12 ตุลาคม 2544
ณ โรงแรมบีพีแกรนด์ทาวเวอร์ จังหวัดสงขลา ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ วันที่ 18-19 ตุลาคม 2544 ณ โรงแรมโสมชะ จังหวัด
ขอนแก่น และภาคเหนือ วันที่ 25-26 ตุลาคม 2544 ณ โรงแรม

ดิเอ็มเพรส จังหวัดเชียงใหม่ และรับเงินอุดหนุนเพื่อการดำเนินงานในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นเงินช่วยเหลือจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) จำแนกตามขนาดโรงเรียน คือ ขนาดใหญ่ 10,000 บาท ขนาดกลาง 15,000 บาท และขนาดเล็ก 21,000 บาท

นอกจากนี้ ในช่วงสุดท้ายของการประชุม ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการได้ร่วมกันระดมความคิดเรื่องความต่อเนื่องของโครงการสาธารณะประชุม สรุปได้ดังนี้

2.4.1 ในส่วนของโรงเรียนทั้งครูและผู้บริหารมีแนวคิดว่าต้องดำเนินการต่อไปให้ดียิ่งขึ้นเนื่องจากได้เรียนรู้ประสบการณ์จากโรงเรียนอื่น ๆ ในโครงการและมีความมั่นใจว่าได้ดำเนินการมาถูกทางแล้ว และมีแผนที่จะติดต่อกับนักวิจัยเพื่อขอความช่วยเหลือทางด้านวิชาการต่อ

2.4.2 นักวิจัยผู้ให้คำปรึกษาในระดับพื้นที่มีความเห็นว่าได้เรียนรู้จากโครงการนี้มากเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ได้รับจากการร่วมไปเรียนรู้กับโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบและได้เห็นการพัฒนาของโรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนที่ไม่เคยดำเนินงานอย่างจริงจังมาก่อน มีความก้าวหน้าอย่างมาก เพื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงแรกที่เข้าโครงการกับปัจจุบัน จึงได้ใช้ตัวอย่างประสบการณ์จากโรงเรียนในโครงการไปใช้กับการสอน นักศึกษาในสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งได้เชิญครูจากโรงเรียนในโครงการไปเป็นวิทยากรเรื่องการจัดทำแผนการสอนและใช้โรงเรียนในโครงการเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของครูประจำการที่เข้ารับการอบรมที่สถาบันครุศึกษาด้วย

2.4.3 ต้นสังกัดหลายสังกัดมีความเห็นที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ และจะนำแนวทางการดำเนินงานไปขยายผลกับโรงเรียนในสังกัด เช่น กรมสามัญศึกษา เทศบาล เป็นต้น

3) การดำเนินงานในระยะที่ 3 (พฤศจิกายน 2544 - มีนาคม 2545)

โรงเรียนในโครงการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดย สกศ. จะติดตามผลการดำเนินงานและคัดเลือกผู้บริหารต้นแบบ และคัดเลือกตัวอย่างกิจกรรมการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งของโรงเรียนของนักวิจัย/ผู้ให้คำปรึกษาเพื่อการเผยแพร่ ขยายผล และสำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำการปฏิรูปในเรื่องต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปการเรียนรู้ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การวิจัยในชั้นเรียน และการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีการเตรียมการจัดทำหลักสูตรการอบรม การดูงาน และคำนวณค่าใช้จ่ายเพื่อขอรับการอุดหนุนจาก สกศ. หรือจากผู้มาใช้บริการของโรงเรียน โดย สกศ. เป็นตัวกลางในการสื่อสาร โดยจัดข้อมูลทั้งตัวอย่างประสบการณ์ที่เด่น ๆ และหลักสูตรการฝึกอบรมหรือดูงาน ในรูปของสิ่งพิมพ์ และลงในเว็บไซต์เพื่อการเผยแพร่ขยายผลในวงกว้างให้ครอบคลุมสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเร็ว

4) การบริหารโครงการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูป

การเรียนรู้ 1 เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยดำเนินงานร่วมกับ
กลุ่มงาน/ศูนย์/สำนักต่าง ๆ ใน สกศ. ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิรูป
การเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น สำนักพัฒนามาตรฐาน
การศึกษาแห่งชาติ กลุ่มงานบริหารและจัดการศึกษา กลุ่มงาน
ประเมินผลศูนย์สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ฯลฯ เพื่อ
สนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนปฏิรูปฯ นอกจากนี้ สกศ.
ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)
แบบให้เปล่าในรูปของเงินอุดหนุนให้โรงเรียนโดยตรงเพื่อการ
ดำเนินงานในระยะที่ 2 เฉลี่ยโรงละ 20,000 - 40,000 บาท (ระยะ
ที่ 1 สกศ. สนับสนุนโรงเรียนละ 5,000 บาท) และจัดจ้าง
ผู้เชี่ยวชาญประจำโครงการ 4 ท่าน เพื่อทำงานร่วมกับ สกศ.
ในด้านการประเมินผลด้านการพัฒนาครูและการจัดกระบวนการ
เรียนการสอน ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM)
และด้านการวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ และทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา
สนับสนุนการดำเนินการของนักวิจัย 44 ทีม และโรงเรียนปฏิรูปฯ
ทั้ง 250 โรงเรียน ผู้สนใจสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จาก
[www : thailearn.org/schoolreform](http://www.thailearn.org/schoolreform) หรือ เอกสารโครงการโรงเรียน
ปฏิรูปฯ ลำดับที่ 1-6 สำหรับเอกสารโครงการลำดับที่ 7-12 กำลัง
อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

สถาบันแห่งชาติเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ 1 (สปร.1)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300

โทร. 0-2243-0090, 0-2668-7123 ต่อ 1410 โทรสาร 0-2243-4174